

Bart Hollanders over zijn muzikale monoloog 'De idealist'

'Ik wil dat je als toeschouwer voelt: hier zijn risico's genomen'

Akteur Bart Hollanders, bekend van onder andere *Callboys* en *Dealer*, gaat voor het eerst in zijn leven een muzikale theatermonoloog spelen. *De idealist* heeft het stuk, en het is geschreven door Pedro Elias, die dan weer voor het eerst in zijn leven een theatermonoloog schreef. 'Ik wil iets laten zien dat je van mij nog niet hebt gezien.'

JONAS MORTIER

Of hij even goed kan voetballen weet ik niet, maar Bart Hollanders heeft op zijn minst dit gemeen met Cristiano Ronaldo: hij heeft iets met opvallende kapsels. Er was het legendarische nektapij van Randy Paret in *Callboys*, de kortgeschoren coupe van *Dealer*, en nu pronkt hij alweer met een bijzonder kapsel in *De idealist*. Maar daarover later meer.

Ik ontmoet Hollanders een week voor de première. Zo als altijd oogt hij rustig en is hij de vriendelijkheid zelf. Maar binnenin moeten de zenuwen gieren.

Proficiat met je eerste monoloog. Hoe spannend is dat?

"Onzettend. Soms denk ik: waarom doe ik mezelf dit aan? En ook: ik moet nu een ticket naar Thailand bestellen. Bo Spaenc (*musikaal leider*, JM) heeft mij anderhalf jaar geleden gevraagd of ik dit wilde doen en ik had toen meteen nee gezegd, omdat ik het niks voor mij vond. Maar wat later dacht ik: over anderhalf jaar ben ik 40, ik ben dan al een hele tijd acteur en heb nog nooit een monoloog gedaan. Misschien wordt het wel tijd om weer eens iets buiten mijn comfortzone te doen, omdat je daar zoveel van kan leren.

"Ik wilde iets doen dat ik nog nooit had gedaan, waar ik onzeker van zou worden, waarbij er vragen op me zouden afkomen waar ik nooit eerder over had nagedacht of waar ik niet al lang mee worstelde. En dat is eigenlijk allemaal aan de hand nu (*lacht*)."

Je wilde bewust je grenzen verleggen? "Helemaal. En voor hetzelfde geld wordt het stuk helemaal niet goed bevonden, of word ik er heel ongemakkelijk van, maar ook ben ik er veel leren. Ik heb er nu al heel veel van geleerd."

Wat zou?

"Ik ben opgegroeid in een gezelschap (FC Bergman, theatergezelschap opgericht door onder andere Marie Vinck, Matteo Simoni en Hollanders, JM) dat het overwegend zonder tekst doet, en daardoor ga ik nogal makkelijk steigeren of hyperventileren van lange stukken tekst.

"Daarnaast is het zo dat vroeger alles collectief beslist werd en ik nu plots alleen de knopen moet doorhakken. Janne (Desmet, JM), mijn fantastische coach bij dit stuk, helpt me wel heel erg, maar uiteindelijk moet ik wel aangeven wat ik wil. Ik wil bijvoorbeeld dat je als toeschouwer voelt: hier zijn risico's genomen. Ik wil iets maken dat je hopelijk nog niet te vaak van mij hebt gezien. Ik word vaak gezien en geest als de teddybeer en die mag er zijn, die zit ook in mij, maar bij dit stuk wil ik ook dat het wat schuurt. Het mag pijn doen."

Dat gaat volgens mij lukken. Het stuk heeft namelijk een redelijk donker uitgangspunt.

"Ja, het vertrekpunt is: Dirk Van Batsel, het hoofdpersonage, wil er een einde aan maken. Maar omdat hij al een aantal mislukte pogingen achter de rug heeft, heeft hij deze keer iemand gezocht die een kassé van een appartementsgebouw op zijn hoofd zal laten vallen. Om die reden moet hij een groot kruis op zijn kruin scheren - wéé en een naar kapsel, ja (*lacht*). Maar wanneer hij op de plaats van afspraak aankomt, blijkt dat die persoon zijn moeder, vrienden en collega's heeft uitgenodigd, om te testen hoe zeker van zijn stuk hij wel is."

De idealist is geschreven door Pedro Elias, die we toch vooral als televisiemaker kennen. Hoe ben je bij hem terechtgekomen?

"Gezamenlijke vrienden hadden me erop attent gemaakt dat Pedro ooit een boek schreef (*Van den Hond*, JM). Ik heb het meteen gelezen en was onder de indruk.

We zijn dan een aantal keren gaan wandelen en voerden ondertussen lange gesprekken. Mijn relatie was in die periode net op de klippen gelopen en die wandelingen hebben veel deugd gedaan. Pedro gaf mij het gevoel: er is iemand die naar mij luistert. Het werkte therapeutisch. Oorspronkelijk zou het stuk over een mislukte rockster gaan, maar door die gesprekken is het ook een verhaal over liefde geworden."

Over liefde én over de dood. Van Elias weten we sinds *Patiënt Pedro* dat hij worstelt met hypochondrie, de angst om ziek te worden en bij uitbreiding om dood te gaan. Deet jij zijn forse doodsanct?

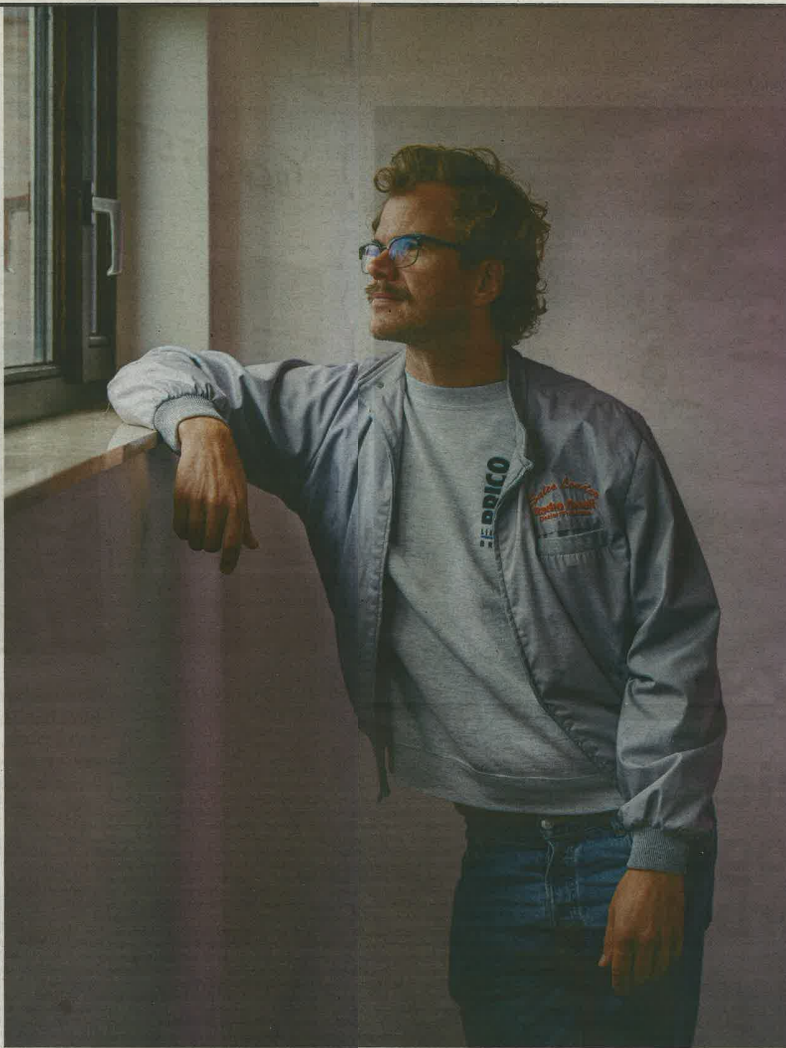
"Nee. De dood is een thema waar ik normaal gezien niet mee bezig ben. Ik ben daar eerder blij om, omdat een continu besef van de dood volgens mij ook heel vermoedend kan zijn. Maar aan de andere kant denk ik dat Pedro, door zo met de dood bezig te zijn, misschien wel intenser leeft. En misschien werkt het voor veel mensen zo. Ik heb zelf in 2014 een stiefvader verloren, die mij voor een groot stuk heeft opgevoed, en dat heeft er toen voor gezorgd dat ik dingen meer ging relativiseren en beter kon plaatsen."

De dood stelt het leven op scherp, bedoel je dat?

"Ja, de confrontatie met de dood geeft je een andere uitkijk op het leven. Heel wat mensen zijn vandaag de dag bezig met hun doelen uit te stippen en elke dag hun affirmaties op te zeggen: ik ga ik hou van het leven' of 'Bart, ik zie je graag' (*lacht*). Ik laat me daar zelf ook graag door beïnvloeden, hoor, ik wil er niet lacherig over doen. Maar ik kan me voorstellen dat er ook mensen zijn voor wie de dood die rol vervuld, die zeggen: 'stel dat ik morgen doodzieke word, dan wil ik dit of dat nog gedaan hebben'."

"Ook bij Pedro zie ik dat hij een heel groot leven leidt. Hij heeft drie kinderen, een vrouw, iedereen is bij hem thuis gekomen, hij heeft met zijn vrouw een factieserie geschreven, hij is momenteel de wereld aan het rondreizen om zich in vechtsport te bewaken en nog veel meer. Ik heb me al dikwijls afgevraagd: hoe krijgt hij dat allemaal geregeld? Dan ben ik met FC Bergman in Venetië en staat hij daar plots ook (*lacht*). Ik ben daar best jaloers op."

'Ik word vaak gezien als de teddybeer, maar bij dit stuk wil ik ook dat het wat schuurt. Het mag pijn doen'

Over *De idealist*: 'Ik wilde iets doen dat ik nog nooit had gedaan, waar ik onzeker van zou worden.' © WOUTER VAN VOOREN

Hij springt graag in het diepe. Het gewens is wel - zo liet hij ter voorbereiding van dit gesprek weten - dat hij drie maanden buikpijn heeft gehad tijdens het schrijven van deze tekst.

"En nu is het aan mij om buikpijn te voelen (*lacht*). Ik heb door deze samenwerking gevoeld hoe Pedro het leven aanpakte. Dat vond ik heel interessant, omdat ik zo anders ben. Ik ben veel rustiger, veel minder gulzig. Ik ben opgevoed met het idee: doe maar kalm. Juich maar niet te snel. Een beetje angstig naar de dingen toelevens eigenlijk."

"Ik heb daardoor de neiging om eerder op safe te spelen en risico's te mijden. Maar dan stagneer je. Voor je het weet vervalt je in gezapigheid. Daarom ben ik zo blij dat dit op mijn pad kwam. Ook al ga ik misschien keihard op mijn bek en krijg ik van de recensenten 4 sterren ónder nul, ik ga plezier hebben beleefd."

Je zinspeelde er daarstraks op dat de wens om dit te doen ook te maken had met de wens meer de baas van je eigen leven te zijn.

"Ja, ik heb soms het gevoel dat ik nooit aan het stuur van mijn eigen leven heb gezeten. "Ik ben iemand die ergens kan gaan zitten en als het daar goed is, kan ik daar voor altijd blijven zitten (*lacht*). Het was voor mij ook lange tijd goed surfen op de golven van het leven. Ik zat op de toneelschool en had het geluk daar mensen te vinden met wie het goed klikte en die ik heel graag zag en nog altijd zie. Wij zijn een collectief begonnen, en daaruit zijn vele wonderlijke projecten voortgekomen."

Klinkt goed. Moet ambitie dan eigenlijk wel? Of kan een mens ook zonder?

"Ik heb me dat al zo dikwijls afgevraagd. Soms ben ik best tevreden, maar dan zie ik rond mij acteurs het ene project na het andere opstarten en denk ik: 'Fuck! Ik doe dat

'Soms ben ik best tevreden, maar dan zie ik rond mij acteurs het ene project na het andere opstarten en denk ik: fuck! Ik doe dat allemaal niet'

allemaal niet'. Zij hebben een eigen bedrijf of een voetbalploeg en ik zit hier precies wat te klooiën (*lacht*), snap je? Ambitie verwacht me. Ik heb dat ook niet van thuis uit meegekregen. Ik ben nooit gepusht geweest, in de zin van 'ga dat nu maar eens proberen'. Ik ben geen ondernemer. Ik heb dat lange tijd erg gevonden. Ik kon bij momenten echt jaloers zijn op collega's. Gelukkig heb ik die jaloezie intussen weten omzetten in liefde. Het is veel fijner om te genieten van anderen succes. En ik zie dat die anderen evengoed worstelen."

Je hebt al meermaals van het succes mogen proeven, onder andere met *Callboys* en met FC Bergman. Hoe belangrijk is applaus voor jou?

"Ik zou liegen als ik zei dat het niet belangrijk was. Als dit stuk een grote soft zou blijken te zijn, zou ik daar heel verdrietig om zijn. Maar applaus is niet mijn drijfveer."

Wat dan wel?

"Ik wil de beste versie van mezelf zijn. Ik wil de beste papa zijn die ik kan zijn voor mijn dochter, door leuke dingen met haar te doen, door anders te praten met haar dan mijn ouders met mij deden, maar ook door mij te ontplooiën in mijn werk. Daarom wil ik ook de beste acteur zijn die ik kan zijn, en daarom doe ik deze monoloog."

"Het gaat voor een groot stuk over risico's nemen. Ik neem het risico om de dingen anders te doen dan mijn ouders deden. Ik neem het risico om te gaan werken, ook al betekent dat dat ik mijn dochter nu even wat minder zie, maar wél in de hoop dat dat later zijn vruchten afwerpt, wanneer zij me moeilijke vragen gaat stellen zoals: 'hoe denk jij over de dood?' Of: 'hoe was jouw carrière, want ik wil ook actrice worden?' Ik weet wel dat ik mijn keuzes nu een beetje aan het verantwoorden ben (*lacht*), maar ik hoop opecht dat ik vandaag positieve zaadjes voor de toekomst aan het planten ben."

Het stuk heet *De idealist*. Wat betekent die titel voor jou?

"Iedereen wil de dag van vandaag een soort superversie van zichzelf zijn. Op Instagram zie je hoezeer mensen bezig zijn met sterk en krachtig te proberen zijn en aan de andere kant zie je hoe er gezocht wordt naar manieren om kwetsbaar te mogen zijn. Je zit de hele tijd met die twee uitersten: *be powerful and be gentle*. Dirk, het hoofdpersonage van *De idealist*, krijgt dat niet geremd in zijn hoofd. Hij gaat van 'ik ben een superheld!' recht naar 'ik ben een loser!' Hij vindt daar geen middenweg in. Wanneer hij die twee uitersten met elkaar probeert te verzoenen, geeft dat kortsluiting."

In het stuk lijkt het juist zijn idealisme waar Dirk Van Batsel aan ten onder gaat. Zijn hooggestemde verwachtingen verpesten de realiteit voor hem.

"Ja, misschien wel. Ik denk dat Dirk zoveel moeite doet dat hij eigenlijk alleen maar teleurgesteld kan zijn. Hij rent zichzelf voortdurend voorbij. Als hij een probleem tegenkomt, wil hij dat bij de wortel uitrusten en tot het einde der tijden voor iedereen oplossen. Hij ziet het altijd veel te groots, te rooskleurig, te ideaal, ja.

Terwijl de realiteit natuurlijk weerbarstig en morsig is."

Ergens is het mooi dat Dirk zijn idealen zo koestert. Bij veel mensen verdwijnt het idealisme met het ouder worden. Ja, dat's nu eenmaal hoe het leven gaat, zeker? Je leert je verwachtingen meer afstemmen op de realiteit of op hoe de dingen nu eenmaal zijn'. Dat is enerzijds gezond, en anderzijds is het triest.

"Ik herinner me nog mijn eigen enthousiasme als kind. Ik kon bijvoorbeeld nooit gaan slapen als ik wist dat ik de volgende dag op schoolreis ging. Ik had daar enorme verwachtingen van. Maar mijn ouders waren niet zo van de hoge verwachtingen. Als er een uitje naar de Eifel ging stond gepland, klonk het al snel: 'Mmm, hopelijk is het geen slecht weer, want dan kunnen we niet gaan'. 'Huh, wat? Niet gaan? Of dan zelden zie: 'Hopelijk is het niet te lang aanschuiven'. Je leerde je verwachtingen te temperen. Dat heeft lang doorgewerkt. Wanneer ik een auditie deed of ingangsexamen deed op de toneelschool, dacht ik altijd: het zal wel niks worden. Ik probeer dat nu anders te doen met mijn dochter. Als het regent, gaan wij gezellig met onze regenjassen aan naar de Eifel."

Dirk is ook heel enthousiast in de liefde, op een manier die aan puberliefde doet denken. De liefde betekent alles voor hem, en als die er niet is, is er niets meer.

"Voor Dirk is het sowieso altijd alles of niks. Ik denk dat hij ook met al zijn lieven wilde trouwen (*lacht*). We kennen allemaal wel die gast, die bij de eerste date al zegt: 'Ik wil met u trouwen en kinderen krijgen'. 'Euh, wat? En als dat enthousiasme niet beantwoordt wordt, gaat hij op dramatische wijze een fonduestokje inslikken. Ik zie daar heel erg de humor en de romantiek van in, al zit ik zelf zo niet in elkaar. Mijn stiefvader was wel zo. Dat was een heel passionele mens. Als hij en mijn moeder weer eens uit elkaar gingen, wilde hij altijd heel erg dat het weer goed kwam en dat ging gepaard met heel veel pathos."

Hoe ben jij in de liefde?

"Goede vraag. Ik denk dat ik erg trouw ben, in de zin van: ik ben er voor je, ik luister, ik ben aanwezig. Ik kan ook heel goed verzorgen. Al weet ik hussen dat dat nog niet hetzelfde is als houden van. Maar ik merk dat ik bij elke partner die ik had - dat zijn er overigens niet veel - anders was in de liefde. Ook in de liefde leg je namelijk een parcours af waarbij je het telkens opnieuw anders en beter probeert te doen, waarbij je telkens weer nieuwe risico's neemt. Ook in de liefde wil je uiteindelijk de beste versie van jezelf zijn."

De Idealist gaat vanavond in première in Schoonburg Noord, Merselo. Overige speeldata via bo.spaenc.be/de-idealist.

Wie met vragen zit over zelfdoofding, kan terecht bij de *Zelfmoordlijn* op het gratis nummer 1813 en op de website www.zelfmoord1813.be.

Het muzikale luik van de voorstelling staat onder leiding van Bo Spaenc.

